

cipa itd.). Treće: u stsl. prijevodu dolaze infinitivi na mjestima gdje ih u grčkom predlošku uopće nema. Na taj način autorica se ne slaže s nekim dosadašnjim mišljenjima u kojima se suviše ističe zavisnost stsl. prijevoda o grčkom originalu niti s mišljenjima koja taj utjecaj ignoriraju. Ona kaže da je neophodno razlikovati živu, vlastitu upotrebu infinitiva, pa makar bila paralelna s upotrebom u grčkom jeziku, od neposrednih grčkih utjecaja i s tog gledišta ocjenjivati slaganje i razlike između slav. prijevoda i grčkog originala. — S. WOLLMAN informira o komparativnim temama iz književnosti na V međunarodnom kongresu slavista u Sofiji pod naslovom *Srovnavači studium žanru na V. mezinárodním sjezdu slavistů* (596—613). U odjeljku *Kritiky a referáty* treba spomenuti prilog J. SEDLÁČKA, *Nové práce o dějinách srbohrvatských nářečích* (633—645) u kojemu referira o novijim radovima iz historije hs. jezika, hs. dijalekata (na prvom mjestu o Popovićevoj knjizi *Geschichte der serbokroatischen Sprache*, Wiesbaden 1960, zatim o Beličevoj knjizi — skriptama — *Osnove istorije srpskohrvatskog jezika I. Fonetika*, Beograd 1960, o Pavlovićevim *Primerima istoriskog razvitka srpskohrvatskog jezika*, Beograd 1956, o Ivićevoj *Dijalektologiji sh. jezika. Uvod u štokavsko narečje*, Novi Sad 1956. i o njegovu izdanju na njemačkom iz 1958. kao i o nizu manjih radova iz tog područja).

A. N.

ROČNÍK XXXIV (1965)

100-godišnjicu smrti V. St. Karađića koja je bila proslavljena raznim manifestacijama 1964. god. časopis je obilježio uvodnim člankom DALIBORA BROZOVIĆA, *Vuk i novoštokavska folklorna Koine* (Prilog tipologiji slavenskih standardnih jezika) (1—27). U tom radu okarakterizirana je jedinstvena i presudna uloga Vuka u stvaranju *standardnog jezika* kod Srba i uloga koju je »posredno i djelomično neposredno« imao u »formiranju standardnog jezika kod Hrvata.« Autor uočava i analizira specifičnosti sh. standardnog jezika, »osobito one što izviru iz udjela što ga je u

njegovoj genezi imao jezični izraz folklorne književnosti«, koji u skladu s njegovim osobinama naziva novoštokavskom folklornom Koine. — A. L. GOLJDBERG, *Jurij Križanić i Šimon Starovoljski* (28—40). Autor ispoređuje »Politiku« J. Križanića s djelom Š. Starovoljskog: S. Starovolsci, Polonia, Coloniae 1632. i S. [Starowolsky], *Reformacya obyeczajów polskich* S. 1 (1649), i utvrđuje u čemu se sastoji utjecaj Š. Starovoljskog na Križanićevo djelo. Sličnost nije u »duhu«, kako je tvrdio P. A. Bezonov, nego u formi, strukturi, tematici i žanru kojim se Križanić koristio ugledanjem na onda autoritativnog literata. No Križanić je tu formu »napolnil« »novym soderžanijem« te se »Politika« smatra »pervym razvernutyim manifestom ideologii absoljutizma«. — JAN SVOBODA, *Onomastika na V. mezinárodním sjezdu slavistů v Sofii* 17—23. IX 1963 (105—108) — daje izvještaj o radu Međunarodne slavističke onomastičke komisije. — JAN SEDLÁČEK, *Výsledky zkusmého sběru materiálu pro slovanský jazykový atlas* (109—111), izvještava o historijatu pripravnih radova Međunarodne komisije za slavenski jezični atlas. — KAREL JELÍNEK, *Slovanská a latinská Sázava* (123—131), diskutira povodom članka O. Králíka: O existenci slovanské legendy prokopské (Slavia 33, 1964, 443—448), jer se ne slaže s njegovom ocjenom prokopske legende kao djela slavenske Sazave i prologa kao njoj suvremenog djela. Autor smatra da »podatke o dataciji legende ne valja uzimati ozbiljno, da ona odgovara nazorima XIII stoljeća« i da je treba staviti uz analistiku latinskog kloštra. — OLDŘICH KRÁLÍK, *Nové práce o Moravské legendě a tzv. Kristiánovi* (145—150). Kritički prikaz novog djela o čirilometodskoj hagiografiji — P. Devos: Une mosaïque: La Légende morale des SS. Cyrille et Méthode, (Analecta Bollandiana 81, 1963, 229—250). Učeni bolandista ocjenjuje LM kao nesamostalno djelo, kao kompilaciju starijih legendi. U istom godištu Analecta Bollandiana 1963, (351—367) nalazi se članak P. Devos: La «Legenda Christiani» est-elle tributaire de la Vie «Beatus Cyrillus»? — To je nova edicija legende Beatus Cyrillus, različita od

one koju je izdao J. Ludvíkovský u Sb. prací filoz. fak. Brněnské univer., 1961. Kraljkóvo je mišljenje, kako je Devosovo tvrđenje, da je Kristianova legenda zavisna od legende Beatus Cyrillus neuvjerljiv preokret dosadašnjih predodžbi o prioritetu.

— VĚNCESLAVA BECHYŇOVÁ, *Místo Paisije Chilendarského v slovanských literaturách* (227—250). 1. Charakter Paisijova díla a jeho prameny — autorka ocenjuje Pajsijevu pojavu u vezi s drugim istovremenim i starijim literarnim pojavama. 2. Paisij a příbuzná díla slovanských literatur. U ovom dijelu radnje ističe se naročito paralela Pajsijeve kronike i Razgovora ugodnog A. K. Miošića, polemičan stav prema Hristoforu Žefaroviću, zatim daljnje paralele sa stihovima iz Gundulićeva »Osmana«, sa »Stemmatographijom« P. R. Vitezovića i s djelom srpskog historika J. Rajića: Istorija raznih slavenskih narodov (Beč 1794—1795). Autorka se osvrće na sarmatsku, vandalsku i ilirsku teoriju o porijeklu Slavena koje su se pronosile u historiografskoj literaturi 16., 17. i 18. vijeka te govori o Pajsijevoj kontaminaciji starijih teorija. Treći dio radnje nosi naslov: Humanističko-barokni prvky v díle Paisijové a v bulharské literatuře. — F. V. MAREŠ, *Instrukcija po sastavljenju opisej fondov drevnih slavjanskich rukopisej* (260—262), daje konačni tekst »Instrukcije« koji je prihvatila Ediciono-tekstološka komisija Međunarodnog komiteta slavista na savjetovanju u Beogradu 19—21. maja 1964. god. — ANDREJ STEPANOVIĆ LJVOV, *K voprosu o moravizmah v jazyke pamjatnikov staroslavjanskoj pis'mennosti* (263—272). Autor analizira leksičke varijante (nekoliko primjera) iz najstarijih spomenika slavenske pismenosti i to aprakosa, psaltira i apostola te zaključuje da se je u Moravskoj provodila svijesna izmjena leksika prvobitnih prijevoda crkvenih knjiga u smislu promjene južnosl. riječi koje su bile Moravljanima nerazumljive. Da bi se rasvjetlilo do koje mjere su izvršene promjene, predlaže metode za proučavanje leksičkih varijanata svestranom analizom. — MILADA BLAŽKOVÁ — MILENA KIRSCHNEROVÁ, *K hlavním rysům a*

problémům současné srbské a charvátské literární kritiky (289—313). Autorice daju dobar kritički pregled suvremene književne kritike kod Srba i Hrvata. — LUDMILA PACNEROVÁ, *Nález dalších zlomků staročeského hlaholského Komestora* (333—334) — obavještava o nalazu daljnjih 6 dvolistova Komestora (sada ima u svemu 27 listova) i naglašava značaj ovog staročeskog spomenika. Novopronađeni odlomci bit će izdani u časopisu Listy filologické. — MILADA ČERNÁ, *Významné výročí jugoslávské kultury — 100 let od smrti Vuka Stefanoviće Karadžiće* (339—351) — daje opširan pregled svih jubilarnih akcija i njihovih naučnih rezultata.

V. F. MAREŠ, *Proložnye žitija češskich svjatih v rukopisjah Puškinskoga doma* (353—363). Autor je popunio bibliografiju proloških žitija sv. Ljudmile (1 rkp), sv. Večeslava (1 rkp) i Prenesenja moći sv. Večeslava (6 rkp) novim jedinicama koje se nalaze u rukopisnom fondu Instituta ruskoj literaturi AN SSSR (Pušinskij dom) u Lenjingradu. Zatim je utvrdio filijacijske odnose prema izdanju žitija kod N. I. Serebrjanskoga, Proložni legendy o sv. Lidmile a o sv. Václavu, Praha 1929 god. Ponovno je izdao tekst Prenesenja sv. Večeslava po rukopisu Gos. istoričeskog muzeja u Moskvi i donio varijante iz rukopisa Pušinskoga doma. — Na str. 402—445 doneseni su dijelom referati sa prvog zasjedanja Međunarodne komisije za proučavanje gramatičke strukture slavenskih jezika održanog u Pragu od 10—12. XI 1964. To su: Aleksandr Vasiljevič Isačenko, *K voprosu o specifikke strukturnogo izučenija gramatičkog stroja slavjanskich jazykov* (403—406); Růžička R., *Zur Spezifik der slavischen Sprachen bei der Struktur-analyse* (407—411); V. Skalička, *Tipologija i gramatika* (412—414); A. S. Meljničuk, *Problema stroenija i soderžanija sintaksičeskoj časti obščej opisatel'noj grammatiki otdel'nogo slavjanskogo literaturnogo jazyka* (415—421); T. P. Lomtev, *Opisanie struktury predloženija na osnovie ego funkcional'nogo predstavlenija* (422—430); Ivan Lekov, *K voprosu o suščnosti i*

pravljenijah sintaksičeskoj struktury (na slavjanskom materiale) (431—437); Ivić M., O nekim problemima strukture slovenske proste rečenice (438—422); Brozović D., O usporednom proučavanju morfološke i sintaktičke strukture slavenskih standardnih jezika (443—446); Bauer J., Aktuální otázky historickosrovnávacího studia syntaxe slovanských jazyků (447—455). — JANA POLAKOVÁ, *Materialy o razvitii dualističeskikh narodnyh skazok u slavjan* (456—468). U istraživanju unutarnjeg razvoja narodnih pripovijesti, autorica je mišljenja da motive koji se javljaju u njima mogu pružiti sadržaji apokrifnog i legendarnog karaktera, posebno oni dualističkog karaktera koji vuku svoj korjen od bugarskih heretika-bogumila. Oni govore o pojavi đavla, o stvaranju svijeta i čovjeka i o sudbini prvih ljudi. Uzimajući u obzir kriterij u kakvom je obliku ušao neki motiv u nar. pripovijest zaključuje se o starini same pripovijesti.

HINC SCHUSTER-ŠEWC, *Wo narečnym stejišču vychodnodelnjoserbskeho rečneho pomnika Mikławša Jakubicy z lěta 1548*, (Přinošk k staršim serbsko-pólskim rečnym poměram) (560—571). Na osnovi jezične analize lokalizira se dijalekt Novoga zavjeta M. Jakubice.

N. L.

ROČNÍK XXXV (1966)

U prvom broju ovoga godišta ima malo građe od interesa za nas. Tek u rubrici »Materialy a diskuse« nalazimo nekoliko zanimljivih članaka. VŠEVLAD JOZEF GAJDOŠ, *Medicejský glagolský kódex* (36—56), prikazuje jedan dosad u našoj glagoljskoj bibliografiji nepoznati brevijar koji se nalazi već odavno u Medicejsko-Laurenzijskoj biblioteci u Firenci (sign. Plut. 1.10). Autor je kodeks pronašao u katalogu Medicejsko-Laurenzijske biblioteke iz god. 1752 pa je pravo čudo da ovaj kodeks nije dosad nijedan slavist opazio. Gajdoš je kodeks opisao, ali njegovo poznavanje ovog predmeta je prilično oskudno tako da poslije Milčetićeve bibliografije i Vajsovih radova ne pozna nijedan noviji rad.

Kodeks nije datiran niti ima u njem bilježaka ni o pisaru ni o mjestu gdje je mogao nastati, a specifikaciju otežava i to što nema ni kalendara ni propria sanctorum. Autor je stavio kodeks još u XIV stoljeće. Sudeći po dvije reprodukcije teksta datiranje će biti ispravno, ali autorova nagađanja kako je kodeks mogao doći u ovu biblioteku iz samostana sv. Jurja u Veneciji nemaju nikakve podloge. Brevijar ima 124 lista pergamene formata 22 x 16 cm. Sadržaj kodeksa autor dijeli na: A. Brevijar, B. Ritual i C. sekvenciju Dies irae. U Brevijaru se nalazi: 1. Psaltir podijeljen po oficijima tjedna (p. 1—104a); 2. Laudes i cantica (p. 104b—117a, ukupno 12 cantica); 3. Officium S. Trinitatis (117a—120a); 4. Commune sanctorum (p. 121a—182b); 5. Proprium de tempore i ordinarium (p. 182b—209b); 6. dodatak za Commune sanctorum (p. 209b—215a); 7. Officium defunctorum (p. 215a—220b); 8. Absolutiones et benedictiones (p. 220b—221b). U Ritualu su samo pojedinačne ritualne formule (p. 221b—246b). Kao osobitost autor ističe čin krštenja na svetu subotu s velikim litanijama u kojima ima dosta benediktinskih sanktorema: Anselm, Benedikt, Donat, German, Hilar, Leonard, Maurus, Placid, Skolastika i dr. Dies irae

počinje: *Днъ онъ днъ гнѣва razoritъ vь vь uglone* — samo je sumnjivo čitanje *uglone* (kao i *trepotъ mj. trepetъ*). Autor veli da se radi o doslovnom prijevodu cijele sekvencije, ali on ni o ovoj pjesmi ne pozna naše literature pa ni ono što je pisala dr. M. Pantelić u Radovima 5, str. 26—27 g. 1964. Nije sigurno da li je ovaj tekst koliko verificiran ni da li je pisan istovremeno s kodeksom, jer Gajdoš veli samo to da je pismo manje uredno nego u ostalom kodeksu. — GRIGORIJ IVANOVIČ KOLJADA, *Nove v movi peršodrukovanogo Apostola* (57—64) prikazuje novine u jeziku i pravopisu Apostola što ga je izdao Ivan Fedorov g. 1564. — Za život i rad I. I. Sreznevskoga donosi nove građe V. N. SKRINKA, *Iz slavističeskogo nasledija I. I. Sreznevskogo* (73—78), a za V. A. Franceva L. P. LAPTEV u iscrpnijem prilogu: V. A. Francev, *biografičeskij očerk i klassifikacija trudov* (79—95).